

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel M¼d¼rl¼Đ¼

Sayı : E-56020453-610-1166-6580/9123
Konu : Yazılı soru ¼nergesi

02.02.2026

T¼RKİYE B¼Y¼K MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA 7/15248
G.K.12

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 26/08/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1481486 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Hakkâri Milletvekili Vezir Coşkun Parlak tarafından Bakanlığımıza y¼neltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/15248 Esas Nolu soru ¼nergesine ilişkin, T¼rkiye B¼y¼k Millet Meclisi İt¼z¼Đ¼n¼n 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap iliŐikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

EK:
Soru ¼nergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : E-56020453-610-1166-6579/9122
Konu : Yazılı soru önergesi

02.02/2026

Sayın Vezir Coşkun PARLAK
Hakkâri Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/15248 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklulara karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmıştır.

Bu çerçevede, ceza infaz kurumları; yargı denetimi kapsamında 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri; idari denetim kapsamında Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri; sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan izleme kurulları; idari özerkliğe sahip kurumların denetimi kapsamında 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu uyarınca kurulan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu; parlamento denetimi kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri; uluslararası denetim kapsamında Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT), 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından düzenli aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleriyle ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular veya sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adli ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine tevessül edilmektedir.

II- A) Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklular, özgürlüğünden yoksun olmayan her vatandaş gibi tüm sağlık hizmetlerinden tıbbî gereklilik çerçevesinde

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda faydalanmakta olup, her türlü muayene ve tedavileri Devletin teminatı altında ve ücretsizdir. Hükümlü ve tutukluların beden ve ruh sağlığının korunması ve hastalıklarının tanısı için ilk muayene ve tedavi hizmetleri ceza infaz kurumlarında verilmekte; ileri tetkik, tedavi ve rehabilitasyon gerekenler Devlet hastanelerine, daha ileri sağlık hizmeti gerekenler ise üniversite hastanelerine sevk edilmektedir.

B) Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklulara ilişkin sağlık koşullarının düzenlenmesi ve sağlık hizmetine erişimin daha da etkili ve verimli hale gelebilmesi için 30/04/2009 tarihli Sağlık Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı Arasında Ceza İnfaz Kurumlarındaki Sağlık Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Protokol ve 26/01/2017 tarihli Adalet, İçişleri ve Sağlık Bakanlıkları Arasında Düzenlenen Protokol hükümleri dikkate alınarak her türlü çalışma ve düzenleme yapılmaktadır.

C) Öte yandan; hastalığı nedeniyle Adli Tıp Kurumundan rapor bekleyen ya da tek başına öz bakım becerisini yapamayan ve başkasının bakımına muhtaç olan hasta tutuklu ve hükümlülerin barındırılması, rehabilite ve tedavilerini sağlamak amacıyla Metris ve Elazığ R Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları ile Menemen R Tipi Kapalı ve Açık Ceza İnfaz Kurumu faaliyete geçirilmiştir.

III- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun;

A) "Hapis cezasının infazının hastalık nedeni ile ertelenmesi" kenar başlıklı 16. maddesinin ikinci fıkrasında, akıl hastalığı dışındaki hastalıklarda cezanın infazına, resmî sağlık kuruluşlarının mahkûmlara ayrılan bölümlerinde devam olunacağı, ancak bu durumda bile hapis cezasının infazının, mahkûmun hayatı için kesin bir tehlike teşkil ediyorsa iyileşinceye kadar geri bırakılacağı; üçüncü fıkrasında, belirtilen geri bırakma kararının, Adli Tıp Kurumunca düzenlenen ya da Adalet Bakanlığınca belirlenen tam teşekküllü hastanelerin sağlık kurullarınca düzenlenip Adli Tıp Kurumunca onaylanan rapor üzerine, infazın yapıldığı yer Cumhuriyet başsavcılığınca verileceği; altıncı fıkrasında ise maruz kaldığı ağır bir hastalık veya engellilik nedeniyle ceza infaz kurumu koşullarında hayatını yalnız idame ettiremeyen ve toplum güvenliği bakımından ağır ve somut tehlike oluşturmayacağı değerlendirilen mahkûmun cezasının infazının, üçüncü fıkra da belirlenen usule göre iyileşinceye kadar geri bırakılabileceği,

B) "Denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezanın infazı" kenar başlıklı 105/A maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendinde, maruz kaldıkları ağır bir hastalık, engellilik veya kocama nedeniyle hayatlarını yalnız idame ettiremeyen ve koşullu salıverilmesine üç yıl veya daha az süre kalan hükümlülerin, bu durumlarını, Adli Tıp Kurumundan alınan veya Adalet Bakanlığınca belirlenen tam teşekküllü hastanelerin sağlık kurullarınca düzenlenip Adli Tıp Kurumunca onaylanan bir raporla belgelendirmeleri ve diğer şartları da taşımaları hâlinde denetimli serbestlik tedbiri uygulanmak suretiyle cezanın infazı usulünden yararlanabileceği,

C) Geçici 6. maddesinin ikinci fıkrasında, 30/03/2020 tarihine kadar işlenen suçlar bakımından, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun kasten öldürme suçları, cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlar, özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı suçlar ve İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar hariç olmak üzere; sıfır-altı yaş grubu çocuğu bulunan kadın hükümlüler ile yetmiş yaşını bitirmiş hükümlüler hakkında 105/A maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "iki yıl"lık sürenin, "dört yıl" olarak uygulanacağı;

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

maruz kaldığı ağır bir hastalık, engellilik veya kocama nedeniyle hayatını yalnız idame ettiremeyen altmışbeş yaşını bitirmiş hükümlülerin koşullu salıverilmeleri için ceza infaz kurumlarında geçirmeleri gereken sürelerin, azami süre sınırına bakılmaksızın 105/A maddesinde düzenlenen denetimli serbestlik tedbiri uygulanmak suretiyle infaz edilebileceği; ağır hastalık, engellilik veya kocama hâlinin, Adalet Bakanlığınca belirlenen tam teşekküllü hastanelerin sağlık kurullarınca veya Adli Tıp Kurumunca düzenlenen bir raporla belgelendirileceği,

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

IV- 04/06/2025 tarihli ve 7550 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla, 5275 sayılı Kanunda yer alan koşullu salıverilme oranlarında, denetimli serbestlikten yararlanma sürelerinde ve özel infaz usullerinin kapsamında değişiklik yapılmıştır. Buna bağlı olarak hükümlülerin belirli bir süre ceza infaz kurumunda kalması sağlanarak suçun işlenmesinin önlenmesi ve caydırıcılığın sağlanması amaçlanmıştır.

V- 5275 sayılı Kanunun "Özel infaz usulleri" kenar başlıklı 110. maddesinin birinci fıkrasında, infaz hâkiminin, hükümlünün talebi üzerine kasten işlenen suçlarda toplam üç yıl, taksirle öldürme suçu hariç olmak üzere taksirle işlenen suçlarda ise toplam beş yıl veya daha az süreli hapis cezasının; her hafta cuma günleri saat 19.00'da girmek ve pazar günleri aynı saatte çıkmak suretiyle hafta sonları; hafta sonları hariç, her gün saat 19.00'da girmek ve ertesi gün saat 07.00'de çıkmak suretiyle geceleri, ceza infaz kurumlarında çektirilmesine karar verebileceği, hafta sonları infaz usulünün, hükümlünün iş yaşamı ve ailevi durumu ile ceza infaz kurumlarının düzen ve işleyişine göre ceza infaz kurumu tarafından, süresi aynı olmak koşuluyla hafta içi günlerde de uygulanabileceği; ikinci fıkrasında, mahkûmiyete konu suç nedeniyle doğmuş zararın aynen iade, suçtan önceki hâle getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesine dair hukukî sorumlulukları saklı kalmak üzere; kadın, çocuk veya altmışbeş yaşını bitirmiş kişilerin mahkûm oldukları toplam üç yıl, yetmiş yaşını bitirmiş kişilerin mahkûm oldukları toplam dört yıl, yetmişbeş yaşını bitirmiş kişilerin mahkûm oldukları toplam beş yıl, seksen yaşını bitirmiş kişilerin mahkûm oldukları toplam altı yıl veya daha az süreli hapis cezasının konutunda çektirilmesine infaz hâkimi tarafından karar verilebileceği; üçüncü fıkrasında, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm olanlar hariç olmak üzere hapis cezasına mahkûm olan veya adli para cezası infaz sürecinde hapis cezasına çevrilen hükümlülerden Kanunun 16. maddesinin üçüncü fıkrasında belirlenen usule göre maruz kaldığı ağır bir hastalık veya engellilik nedeniyle ceza infaz kurumu koşullarında hayatını yalnız idame ettiremeyeceği tespit edilen ve toplum güvenliği bakımından ağır ve somut tehlike oluşturmayacağı değerlendirilenlerin cezasının konutunda çektirilmesine infaz hâkimi tarafından karar verilebileceği, mahkûmun durumunun, Cumhuriyet başsavcılığınca birer yıllık dönemlere göre Kanunun 16. maddesinin üçüncü fıkrasında belirlenen usule göre incelettirileceği, inceleme sonuçlarına göre hükümlünün iyileştiğinin tespit edilmesi halinde infaz hâkiminin, cezanın konutta çektirilmesine dair kararı kaldıracağı, mahkûmun, denetimli serbestlik müdürlüğü ve bulunduğu yer kolluk makamlarınca izleneceği, toplam cezası on yıldan fazla olan hükümlülerin elektronik cihazların kullanılması suretiyle takibinin zorunlu olduğu, bu fıkra yazılı yükümlülüklerle aykırı hareket edilmesi hâlinde cezanın konutunda çektirilmesine dair kararın infaz hâkimliğince kaldırılacağı; dördüncü fıkrasında, doğurduğu tarihten itibaren altı ay geçen ve toplam beş yıl veya daha az süreli hapis cezasına mahkûm olan ya da adli para cezası infaz sürecinde hapis cezasına çevrilen hükümlü kadınların

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

cezasının konutunda çektirilmesine infaz hâkimi tarafından karar verilebileceği, bu fıkra uyarınca talepte bulunulabilmesi için kadının doğurduğu tarihten itibaren bir yıl altı ay geçmemiş olması gerektiği, konutta infaza karar verdikten sonra çocuk ölmüş veya anasından başka birine verilmiş olursa infaz hâkiminin konutta infaz uygulamasına ilişkin kararını kaldıracağı; beşinci fıkrasında, cezanın özel infaz usulüne göre çektirilmesine karar verilenler hakkında tabi oldukları infaz rejimine göre koşullu salıverilme ve denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezanın infazı hükümlerinin uygulanacağı; altıncı fıkrasında, cezanın özel infaz usulüne göre çektirilmesi kararının, infaza başladıktan sonra da verilebileceği; yedinci fıkrasında, infaz hâkiminin talep üzerine, cezanın özel infaz usulüne göre çektirilmesi sırasında bu usulün uygulanmasına son verebileceği, özel infaz usulünün gereklerine geçerli bir mazeret olmaksızın uyulmaması hâlinde ise bu usulün uygulanmasına son verileceği ve bu hâlde infaza genel hükümlere göre ceza infaz kurumlarında devam edileceği, özel infaz usulüne göre geçirilen sürenin, infaz aşamasında mahsup edileceği, bu fıkranın uygulandığı hâllerde 105/A maddesi hükümlerinin uygulanmayacağı; sekizinci fıkrasında, bu madde hükümlerine göre verilen kararlara itiraz yolunun açık olduğu; dokuzuncu fıkrasında, üçüncü ve dördüncü fıkra hariç, bu madde hükümlerinin; terör suçları ile örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmak suçlarından ya da örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçlardan mahkûm olanlar, cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlardan mahkûm olanlar, adli para cezası infaz sürecinde hapis cezasına çevrilenler, koşullu salıverilme kararının geri alınması nedeniyle cezası aynen infaz edilenler ve Kanunun 105/A maddesinin altıncı ve yedinci fıkraları uyarınca açık ceza infaz kurumuna gönderilenler hakkında uygulanmayacağı; onuncu fıkrasında, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların yönetmelikle belirleneceği,

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

VI- Elazığ Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen 03/09/2025 tarihli cevapta;

A) Soru önergesinde adı geçen hükümlünün tedavi nedeniyle Elazığ R Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırılmaktayken hakkında daha önce re'sen başlatılan infaz erteleme işlemleri kapsamında Adli Tıp Kurumu 11. İhtisas Kurulu tarafından 13/08/2025 tarihinde düzenlenen raporda, hükümlünün ceza infaz kurumu koşullarında hayatını yalnız idame ettiremeyeceğinin belirtildiği, anılan rapor ve hükümlünün Kurum İdaresine iletmış olduğu konutta infaz talepli dilekçesine istinaden 5275 sayılı Kanunun 110. maddesi gereğince yapılan araştırma ve değerlendirme sonucu ilgili infaz hâkimliğince hükümlünün talebinin kabulüne ve cezasının konutta infazına karar verildiği, söz konusu karar doğrultusunda hükümlünün 29/08/2025 tarihinde tahliye edildiği,

B) Kurumda tüm iş ve işlemlerin mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütüldüğü, Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

